

EL MODEL I EL FINANÇAMENT DE LA RÀDIO I LA TELEVISIÓ PÚBLIQUES A CATALUNYA

JOSEP BARGALLÓ VALLS

Diputat d'ERC, membre de la Comissió de Control de la CCRTV i vicepresident de la Comissió d'Estudi sobre la modificació de la Llei de creació de la CCRTV

El servei públic de ràdio i televisió, a qualsevol país d'Europa i també a Catalunya, es troba immers en un accelerat procés de transformació, que afecta necessàriament la seva mateixa definició, especialment pel que fa a tres aspectes fonamentals: el model, el finançament i la gestió. La globalització dels mercats, la internacionalització de l'oferta, el nou entorn tecnològic i la liberalització i privatització dels ofertants i de les ofertes han modificat les bases de conformació d'un servei públic que va néixer com a monopoli, com a única opció possible, que va créixer amb els vicis de la manca de competències i que, amb aquests vicis, ha d'enfrontar-se avui a una competència cada vegada més gran i més diversificada.

D'entrada, cal reafirmar la indiscutible necessitat del manteniment d'una oferta pública de ràdio i televisió, per tal de garantir l'accés universal de la població a aquests mitjans d'informació, formació i entreteniment. El mateix Tractat d'Amsterdam reconeix que el servei públic cobreix unes necessitats democràtiques, culturals i socials que seria il·lús —o malintencionat— deixar en mans de la iniciativa privada i dels seus interessos econòmics, d'ideari i de control social. L'existència del servei públic de ràdio i televisió garanteix el pluralisme en aquests mitjans —a través, és clar, d'uns mecanismes efectius que assegurin i promocionin aquest pluralisme i la neutralitat política i social. Però el cert és que els problemes concrets de neutralitat en els actuals serveis públics no neguen l'afirmació que la seva existència és, efectivament, l'únic garant d'aquesta pluralitat informativa i formativa.

Sigui com sigui, el que també és cert és que cal la formulació d'un model clar i definit i d'un finançament transparent i efectiu, així com la consolidació d'uns mecanismes de gestió democràtics i professionalitzats —que no vol dir endogàmics ni deslligats de les institucions públiques. El finançament ha d'establir-se a través d'una fórmula mixta: finançament públic —una subvenció pressupostària limitada, aportacions concretes a través de contractes programa per a programacions i produccions específiques, etc.—, ingressos per publicitat —tenint clar, però, les limitacions que ha començat a esbossar la Unió Europea, que vol distingir entre programació d'interès general i programació en competència amb l'oferta privada—, vendes de serveis i productes —una font d'ingressos que cal resi-

tuar com a prioritària— i acords amb l'empresa privada —participació en plataformes mixtes, coproduccions amb el sector audiovisual, etc. L'equilibri no és fàcil, però les característiques especials de la nostra realitat nacional —amb la necessitat de defensa d'una llengua pròpia cooficial en el nostre territori, minoritzada i no reconeguda com a oficial per l'Estat i la Unió Europea— afegeixen un motiu supletori per al manteniment d'un suport pressupostari institucional, provinent, fins i tot, d'institucions que ara en resten al marge, com el mateix Estat i la Unió Europea, obligades també al manteniment d'una llengua com la nostra, que hauria de ser valorada com a patrimoni cultural europeu i, per tant, amb l'obligació de col·laborar per a la seva normalitat i supervivència.

D'aquesta manera, caldria redefinir la Corporació Catalana de Ràdio i Televisió com a *holding* d'empreses diversificades —un camí que ja ha encetat—, un *holding* públic en el qual es modifiqués el model de gestió administrativa actual per un model industrial i professionalitzat. En aquest sentit, l'actual estructura, copiada literalment de l'ens públic de RTVE, no és tan sols antiquada i poc efectiva, sinó que no és eficaç per enfrontar-se amb garanties als canvis, no només els que es plantejaran en el futur, sinó els que ja es plantegen en l'actualitat.

Així, el Parlament ha de ser el garant de la pluralitat i la professionalitat, és qui ha de nomenar el director general i qui ha de nomenar un Consell d'Administració executiu i professionalitzat, responsable de la gestió industrial i del compliment dels objectius de cadascuna de les empreses filials d'aquest *holding* —arribant a plantejar, fins i tot, l'existència d'òrgans col·legiats per a cadascuna d'aquestes empreses. Aquests objectius i les bases del model haurien de venir dissenyats per organismes com el Consell de l'Audiovisual de Catalunya, amb més competències que actualment i amb una composició efectivament més independent —no pot ser, per exemple, que en siguin membres càrrecs electes— i la Comissió de Control Parlamentari, menys protocol·lària i també amb més competències reals que en l'actualitat. En aquest camp, cal actuar amb menys hipocresia: no és dolent, ans al contrari, és indispensable que representants dels grups parlamentaris tinguin una incidència en el model —perquè, en definitiva, són els representants més legitimats de la voluntat popular—, però també és necessari que es busquin professionals independents per efectuar la gestió i participar en la definició del model, que no pot restar exclusivament a les seves mans, entre altres raons, perquè la independència no significa manca d'ideologia. A més, per tal de deslligar l'excessiva incardinació dels òrgans de decisió i gestió de les conteses electorals quadriennals, caldria que l'elecció d'aquests òrgans i el seu mandat —excepte, és clar, la Comissió de Control Parlamentari— no coincidís amb els períodes legislatius.

El model de programació, doncs, ha de seguir els criteris que hem anat exposant: ha de ser de qualitat —també tècnicament i, per tant, pres-supostàriament— i ha d'anar dirigida, en una àmplia franja, a un públic majoritari, sense oblidar les necessitats de les minories —que no vol dir de les elits—, que, d'altra manera, no tindrien accés al servei de ràdio i televisió efectuat exclusivament des d'interessos privats. Aquest és un equilibri necessari i factible, especialment des de la possibilitat de l'existència de diversos canals i diversos formats. Així, és evident que els continguts del servei públic tenen uns límits que no té l'oferta privada, però que aquests límits no han de significar la renúncia a una audiència àmplia. De fet, certs models públics actuals estan dirigits, no a buscar més audiència, sinó a trobar més publicitat, dos aspectes que no són necessàriament paral·lels ni sinònims, tot i que la conseqüència final sí que ho és: qui troba més audiència pot trobar més publicitat. Perquè la qualitat, la neutralitat i el rigor professional —tant en els aspectes d'informació, com de formació i entreteniment— són el que definiran aquesta àmplia audiència general i l'atenció als interessos de les minories.

RÀDIO I TELEVISIÓ DEL SEGLE XXI

BENET TUGUES I BOLIART

Diputat i secretari general del Partit per la Independència

Podem preveure com serà el futur d'aquí a quinze anys, als inicis del segle **xxi**. Més complicat és preveure què passarà d'aquí a cinquanta anys, a mitjans del nou segle. Fa cinquanta anys, segur que pocs calculaven l'impacte que la ràdio i la televisió suposarien per als ciutadans i la societat en general. La introducció, rapidíssima, de noves tecnologies fa que sigui impossible saber què passarà en un segle **xxi** que vindrà definit per l'eclosió i la incorporació al quefer diari de les noves tecnologies de la comunicació.

El que sí és cert és que, avui i previsiblement també demà, la ràdio i la televisió, especialment aquesta darrera, tenen una importància transcendental en la formació de les nostres consciències, de la dels infants, de la dels adults, ja que determinen la nostra concepció de les coses. Miquel Tresserras, degà de la Facultat de Ciències de la Comunicació Blanquerna, de la Universitat Ramon Llull, ha definit un país com un imaginari compartit, com un espai en què la gent se sent relacionada d'una manera especial. I la ràdio i la televisió configuren, bàsicament, aquest